

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
í t é l e t e**

Az ügy száma:

[REDACTED]

tanács tagjai:

[REDACTED] a tanács elnöke
[REDACTED] előadó bíró
[REDACTED] bíró
[REDACTED] bíró
[REDACTED] bíró

A felperes:

[REDACTED]
[REDACTED]

A felperes képviselője:

[REDACTED]
Dr. Győző Gábor ügyvéd
[REDACTED]

Az alperes:

[REDACTED] Rendőr-főkapitány
[REDACTED]

Az alperes képviselője:

[REDACTED] kamarai jogtanácsos

A per tárgya: rendészeti ügy

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: felperes

A felülvizsgálni kért jogerős határozat: [REDACTED] Törvényszék [REDACTED]
számú ítélete

Rendelkező rész

A Kúria a [REDACTED] Törvényszék [REDACTED] számú ítéletét akként változtatja meg, hogy az alperes [REDACTED] számú határozatát – az elsőfokú határozatra is kiterjedően – megsemmisíti, és az elsőfokú közigazgatási szervet új eljárás lefolytatására kötelezi.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 100.000,- (százezer) forint együttes elsőfokú és felülvizsgálati eljárási költséget.

A le nem rótt 30.000,- (harmincezer) forint kereseti illetéket, és 70.000,- (hetvenezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás és megelőző eljárások

- [1] A [REDACTED] Rendőrkapitányság 2020. május 12. napján, [REDACTED] bü. számú határozatával büntetőeljárást rendelt el a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 337. § (1) bekezdésébe ütköző rémhírterjesztés büntette miatt. A nyomozóhatóság munkatársai 2020. május 13-án 6 óra 30 perckor előállítás céljából a felperes lakóhelyén megjelentek, ahol vagyont érintő kényszerintézkedést, kutatást és lefoglalást hajtottak végre. A kutatás során felszólításra a felperes előadta számítástechnikai eszközeit, valamint ismertette azok feloldó kódjait, amelyeket a nyomozóhatóság mint tárgyi bizonyítási eszközöket lefoglalt. A kutatásról és a lefoglalásról [REDACTED] bü. számon készült jegyzőkönyv. A felperes lakóhelyén végzett eljárási cselekmények végrehajtását követően a nyomozóhatóság a felperest a [REDACTED] Rendőrkapitányság épületébe gyanúsított kihallgatás céljából előállította. A kihallgatás befejezését követően a felperes előállítását a nyomozóhatóság 8 óra 45 perckor megszüntette és a felperest szabadon bocsátotta. A [REDACTED] számú előállítás végrehajtásáról készült jegyzőkönyv szerint a felperes előállítására a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 33. § (2) bekezdés b) pontja alapján került sor.
- [2] A [REDACTED] Járási Ügyészség a 2020. május 15-én kelt [REDACTED] számú határozatával a felperes panaszának helyt adva, megállapította, hogy a gyanúsítás törvényi feltételei nem állnak fenn, ezért a felperes gyanúsított minősége megszűnt. A [REDACTED] Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztálya a 2020. május 18-án kelt [REDACTED] bü számú határozatában a Btk. 337. § (1) bekezdésébe ütköző rémhírterjesztés büntettének gyanúja miatt indult nyomozást, mivel a cselekmény nem bűncselekmény, megszüntette.
- [3] A felperes 2020. május 27. napján panaszt nyújtott be a vele szemben 2020. május 13-án fogatosított rendőri intézkedésekkel szemben, amelyben arra hivatkozott, hogy az előállítás jogalapja hiányzott, a kora reggeli órákban fogatosított előállítással a rendőrség nem tartotta be az arányosság követelményét, a kutatást végrehajtó rendőrök jogszerűtlen módon jutottak hozzá a lefoglalt számítástechnikai eszközeinek jelszavaihoz és a rendőrség nem tett eleget a segítségnyújtási kötelezettségének azzal, hogy az előállítását követően nem szállította őt haza.
- [4] A [REDACTED] Rendőrkapitányság (a továbbiakban: elsőfokú hatóság) 2020. július 1. napján kelt [REDACTED] számú határozatával a panaszt mint alaptalant elutasította. Az előállítás jogalapjával kapcsolatban arra hivatkozott, hogy a rendőri jelentésből egyértelműen megállapítható, hogy a 2020. május 12-én elrendelt bűnyűben bűncselekmény elkövetésének gyanúja merült fel a felperessel szemben, ezért az Rtv. 33. § (2) bekezdés b) pontja alapján indokolt volt a rendőrkapitányságra történő előállítása, az intézkedés ezért megalapozott volt. A kora reggeli órákban fogatosított előállítás kapcsán az Rtv. 15. § (1) és (2) bekezdései szerinti arányosság követelményére utalva kifejtette, hogy a felperes előállítása megfelelő időben történt, mert a személyi szabadságot korlátozó intézkedést akkor kell fogatosítani, amikor annak szükségessége felmerül. A felperes lefoglalt számítástechnikai eszközei körében előterjesztett panaszát a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 315. § (1), (4) és (5) bekezdése, a 312. § (1) bekezdése, továbbá a nyomozás és az előkészítő eljárás részletes szabályairól szóló 100/2018. (VI. 8.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 85. § (1) bekezdése alapján alaptalannak találta. A hazaszállítás elmaradása körében az Rtv. 2. § (1) bekezdése és a 24. § (1) bekezdése alapján megállapította, hogy a jogszabály ilyen irányú kötelezettséget a rendőrség részére nem ír elő.

- [5] A felperes fellebbezése folytán eljáró alperes a 2020. szeptember 10. napján kelt [REDACTED] [REDACTED] számú határozatával az elsőfokú határozatot helybenhagyta. Az előállítás jogalapja körében megállapította, hogy az intézkedési kötelezettség a Btk. 337. § (1) bekezdésébe ütköző rémhírterjesztés büntetvény gyanúja miatt 2020. május 12-én elrendelt büntetőeljárásról alapult, melynek elkövetésével az akkor rendelkezésre álló adatok alapján a felperes megalapozottan gyanúsítható volt, ezért az Rtv. 33. § (2) bekezdés b) pontjában írt feltétel megvalósult. A felperes idézésének törvényi feltételei fennálltak, azonban annak alkalmazása a büntetőeljárás érdekeire figyelemmel és krimináltaktikai szempontból nem volt célszerű, a tervezett eljárási cselekményeken való részvétele az előállítással vált biztosítottá. A cselekmény felderítéséhez fűződő bűnüldözési érdek, a tárgyi bizonyítékok felkutatása, rögzítése, a felperessel szemben felmerült gyanú közlésének eljárásjogi igénye, kihallgatása támasztották alá a nyomozóhatóság azon döntését, hogy a felperest, mint a bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható személyt előállítsák.
- [6] Az előállítás időpontjának meghatározásával összefüggő előállítás arányossága körében a rendőri jelentés alapján arra hivatkozott, hogy a felperes 2020. május 13-án 5 órakor a napi tevékenységét megkezdte, így a felperes a nyomozati cselekmény megkezdése előtt másfél órával már ébren volt, a reggeli étkezését – „a szokásos reggeli tevékenységét” – addigra elvégezte. Ez alapján megállapította, hogy a kifogásolt időpontban a [REDACTED] Rendőrkapitányság az előállítás és a büntetőeljárási cselekmények végrehajtása során aránytalan mértékben nem avatkozott bele a felperes magán-, illetve családi életébe, tehát a felperes magánélethez és családi élet zavartalanságához fűződő alapvető joga nem sérült, a nyomozóhatóság eleget tett továbbá a Be. 271. § (4) bekezdésében megfogalmazott törvényi ajánlásnak is.
- [7] A jogelőd felperes által előterjesztett kereset alapján a Szegedi Törvényszék a 2021. február 11-én kelt [REDACTED] számú ítéletével a felperes keresetét elutasította.
- [8] A felperes felülvizsgálati kérelme folytán eljáró Kúria a 2022. február 16-án kelt [REDACTED] számú végzésével a törvényszék ítéletét hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasította. Végzésében leszögezte, hogy az Rtv. 33. § (2) bekezdés b) pontja alapján fogatosított előállításra bűncselekmény egyszerű gyanúja esetén kerülhet sor, míg a Be. 117. § (1) bekezdése a bűncselekmény elkövetésével megalapozottan gyanúsítható személy előállítására vonatkozik. Kiemelte, hogy rendőri intézkedés elleni panasz csak akkor bírálható el a közigazgatási eljárásban, ha az az Rtv. IV-V. fejezetében – a 46/A. §-46/C. § kivételével –, valamint a VI. fejezetében meghatározott rendőri intézkedés ellen irányul. A Be. alapján fogatosított rendőri intézkedés elleni panasz nem bírálható el az Rtv. szerinti panaszrendben. Az új eljárásra annak tisztázását írta elő, hogy a felperes előállítására ténylegesen milyen jogalapon került sor. Amennyiben az előállítás az Rtv. 33. § (2) bekezdés b) pontja alapján történt, a felperes keresetének vizsgálata során figyelemmel kell lenni arra, hogy a felperes panaszában az előállítás jogalapját és az Rtv. 15. § (2) bekezdés szerinti intézkedés arányosságát egyaránt vitatta.

A kereseti kérelem és az alperes védírata

- [9] A megismételt eljárásban a felperes módosított keresetében elsődlegesen az alperes határozatának megváltoztatását, a panasznak történő helyt adást, másodlagosan az alperesi határozat elsőfokú határozatra kiterjedő megsemmisítését, és az elsőfokú hatóság új eljárásra kötelezését kérte, az előállítás jogalapját és annak arányosságát egyaránt vitatva. Sérelmezte, hogy az előállításra a kora reggeli órákban került sor, amellyel alperes megsértette a családi

és magánélethez fűződő jogát, valamint az adott időpontban történő foganatosítással sérült az Rtv. 15. § (2) bekezdés szerinti arányosság követelménye. A megismételt eljárásban a felperes a keresetét a számítástechnikai eszközök vonatkozásában és a hazaszállítási kötelezettséggel kapcsolatos segítségnyújtás körében nem tartotta fenn, ezért a törvényszék az eljárást e részében a 2022. június 9-én kelt és 2022. szeptember 3-án jogerőre emelkedett végzésével megszüntette.

[10] Az alperes védiratában a határozatában foglalt indokait fenntartva a kereset elutasítását kérte.

A jogerős ítélet

[11] Az elsőfokú bíróság a megismételt eljárásban a felperes keresetét elutasította. Indokolásában megállapította, hogy a büntetőeljárás ismeretlen személlyel szemben indult, a kutatásra és lefoglalásra vonatkozó jegyzőkönyvben is ez került feltüntetésre, továbbá a rendőri jelentés szerint az előállításra az Rtv. alapján került sor, ezért a panasz az Rtv. szerinti panaszrendben elbírálható volt.

[12] Az előállítás jogalapjával összefüggésben rögzítette, hogy hatósági határozatok kimerítően tartalmazták az előállítás okait, a rendőri szerv a krimináltaktikai szempontokat mérlegelve dönthetett úgy, hogy a helyszínen megjelenik és azonnal intézkedik a felperes kihallgatásáról. A felderítéshez fűződő bűnüldözési érdek, a tárgyi bizonyítékok felkutatása, rögzítése, valamint a felperessel szemben felmerült gyanú közlésének eljárásjogi igénye és kihallgatásának szükségessége támasztotta alá az előállítását.

[13] Az arányosság kapcsán megállapította, hogy a foganatosított intézkedések kriminalisztikai szempontból a nyomozás eredményessége érdekében indokoltak voltak. Az előállítás viszonylag rövid ideig tartott, bilincs használatára nem került sor, a felperes megalázó bánásmódban nem részesült, nem maradt felügyelet nélkül kiskorú vagy más személy. A felperes alaptalanul sérelmezte azt is, hogy a rendőrök az álmából keltették fel, mivel a rendőrségi jelentés szerint az intézkedés időpontjában már ébren volt. A felperes ezzel szemben a nyilvánvalóan aránytalan hátrány bekövetkezését nem igazolta.

[14] Összességében arra az álláspontra helyezkedett, hogy a rendőrség határozata a mérlegelési szempontokat teljes körűen tartalmazza, azok okszerűek, így a mérlegelési jogkörben hozott határozata nem jogszabálysértő.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[15] A felperes felülvizsgálati kérelmében elsődlegesen a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, az alperes határozatának megváltoztatását és a panasznak történő helyt adást, másodlagosan a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, az alperes határozatának elsőfokú határozatra kiterjedő megsemmisítését és az elsőfokú hatóság új eljárásra utasítását, harmadlagosan a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasítását kérte.

[16] Az előállítás jogalapjával összefüggésben kifejtette, hogy az ítélet ellentétes a [REDACTED] számon közzétett határozattal, mivel nem adta okszerű indokát annak, hogy miért nem volt biztosítható idézéssel a felperes kihallgatáson való megjelenése. Érvelése szerint az Rtv. 33. § (2) bekezdés b) pontja szerinti, mérlegelésen alapuló előállítási ok esetében sem elfogadható a bűnüldözési érdekre, krimináltaktikai szempontokra történő általános hivatkozás, az azt megalapozó körülménynek konkrétabbnak kell lennie.

[17] Arra is hivatkozott, hogy a bíróság ítéletében összemosta az előállítás jogalapját és annak arányosságát. Az előállítás szükségessége körében csak az általános krimináltaktikai

szempontokra hivatkozott, nem határozta meg az előállítás szükségességét igazoló konkrét körülményeket, ezért sérült a Kp. 85. § (5) bekezdése.

- [18] Az ítélet alapján nem állapítható meg, hogy melyek voltak azok a körülmények, amelyek miatt csak az előállítással lehetett biztosítani a felperes részvételét az eljárási cselekményen, e körben a döntés kizárólag az általános krimináltaktikai szempontokra és a nyomozási tevékenység összetett voltára hivatkozott.
- [19] Az előállítás szükségessége körében azzal is érvelt, hogy a felperes 2020. április 20-án közzétett közleményével kapcsolatban 2020. május 13-án gyanúsították meg, e közben pedig olyan közlemény nem került közzétételre, amellyel kapcsolatban bűncselekmény gyanúja merült volna fel. Ez alapján megállapítható, hogy a közlemény közzététele és a gyanúsítás között majdnem egy hónap telt el, és a cselekmény tárgyi súlya is csekély volt, így összességében nem állapítható meg a határozatból, illetve a törvényszék ítéletéből olyan konkrét okszerű érv, amely az idézés elsődlegességével szemben az előállítás szükségességét megalapozná.
- [20] Az előállítás arányosságával összefüggésben hangsúlyozta, hogy az arányosság abban az esetben vizsgálható, amennyiben az előállítás szükségessége kétséget kizáróan megállapítható. Miután az előállítás szükségszerűsége nem nyert bizonyítást, az arányosság ennek hiányában nem is vizsgálható. Amennyiben az előállítás jogalapja fennállt, ebben az esetben azonban az intézkedés arányossága a felperes életkorára, egészségi állapotára, az ügy tárgyi súlyára, a feltételezett elkövetés és az előállítás időpontja között eltelt időre tekintettel sérült.
- [21] Az előállítás időpontjával összefüggésben az alperesi határozat hivatkozott ugyan a felperes reggel 5 órai étkezésére, ugyanakkor a bíróság ítéletének indokolása ezzel összefüggő tényeket nem tartalmazott, így a felperesnek ezzel összefüggésben nem is volt lehetősége nyilatkozni, illetve indítványokat tennie. Az ítélet indokolása e tényekre nem tért ki, ezért e tekintetben nem merítette ki a keresetét.
- [22] Mindezek figyelembevételével nem volt lehetősége a határozatban foglaltak érdemi cáfolatára, ugyanis a valóságban az okiratban rögzítettekkel szemben a rendőrök ébresztették fel. Amennyiben igaz lenne, hogy nem álmából keltették fel, csak reggeli tevékenységében zavarták meg, az Rtv. 15. § szerinti arányosság követelményének megsértése ez esetben is megállapítható, mert a szokásos reggeli tevékenységek közben történő előállítás nagyobb mértékben sérti a magánélethez fűződő jogot, mint a nap későbbi részében.
- [23] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályban történő fenntartását kérte, hangsúlyozva, hogy az az eljárási és anyagi jogszabályokban foglaltaknak megfelel, az ítélet az előállítás jogalapja és arányossága körében megfelelő indokolást tartalmaz.
- [24] A Kúria a felülvizsgálati kérelem alapján indult eljárásban a 2023. február 15. napján kelt [REDACTED] számú végzésében megállapította, hogy a felülvizsgálati eljárás a felperes halála folytán 2022. november 14-én félbeszakadt, a felülvizsgálati eljárás a felperesi jogutód perbelépése, illetve az alperes által történő perbevonása esetén folytatódik.
- [25] Néhai felperes házastársa [REDACTED] 2023. május 5. napján hagyatékátadó végzés csatolásával igazolta, hogy a felperes jogutóda, egyben bejelentette, hogy a perbe jogutódként be kíván lépni. Kérte az eljárás felfüggesztésének megszüntetését és jogutódként történő perbelépésének engedélyezését, melyre tekintettel a Kúria a per folytatását rendelte el.

A Legfőbb Ügyész szakmai véleménye

- [26] A Kúria megkeresésére a Legfőbb Ügyész írásbeli szakmai véleményében kifejtette, hogy amennyiben a terhelttel vagy bűncselekmény elkövetésével megalapozottan gyanúsítható

személlyel szemben előállítás elrendelésére kerül sor a Be. 117. §-a alapján, ebben az esetben az előállítás elrendelése, illetve annak a megalapozott gyanúhoz köthető jogalapja ellen a Be.-n alapuló panaszra mint jogorvoslatra van lehetősége. Ez esetben az előállítás elrendeléséről a Be. 362. § (1) bekezdésének 11. pontja alapján határozatot kell hozni, a határozathozatal csak kivételesen, halasztást nem tűrő esetben mellőzhető, de az intézkedést ebben az esetben is legkésőbb három munkanapon belül határozatba kell foglalni. Ezzel szemben a nyomozás elrendelését követően, amíg nem áll fenn a megalapozott gyanú, csak egyszerű gyanú, az Rtv. szerint elrendelt előállításra kerülhet sor, ez esetben nem a Be., hanem az Rtv. szerinti panaszjog lehetősége nyílik meg, amennyiben az előállítást a rendőrség végezte.

- [27] Hangsúlyozta, hogy minden foganatosított előállítás esetén – az előállítás módját és feltételeit szabályozó ágazati törvény szerint – az előállítás végrehajtása, annak módja ellen jogorvoslat terjeszthető elő a jogszerűség, szakszerűség és arányosság vizsgálata iránt. E panasz elbírálására a Be. alapján elrendelt előállítás esetén sem a Be., hanem a foganatosítás szabályait előíró ágazati törvények alapján kerül sor. Erre utal a Be. 117. § (3) bekezdése is. Nyilatkozatában hivatkozott a Kúria Kfv.IV.37.710/2020/4. számú precedensképes határozatára, és az Alkotmánybíróság 3452/2021. (XI.3.) AB határozatra.
- [28] Összegezésében kiemelte, hogy az előállítás foganatosításának törvényességét, végrehajtásának módját, függetlenül attól, hogy a Be. alapján rendelte el azt a hatóság vagy az ágazati törvény (Rtv.) szerint történt az elrendelés, az előállítás végrehajtásának szabályait tartalmazó ágazati törvény szerinti panasz, illetve jogorvoslati rendben kell elbírálni. Ez esetben az eljárás ágazati törvényben előírt jogszerűségét, szakszerűségét és arányosságát vizsgálja felül a hatóság, illetve a bíróság. A Be. alapján elrendelt előállítás jogalapját azonban úgymint a bűncselekmény gyanújának megállapíthatóságát, az elkövetővel szembeni megalapozott gyanú fennállását, továbbá a Be-ben meghatározott és elrendelő határozatban hivatkozott okból történő előállítás elrendelésének a büntetőjogi és büntetőeljárásjogi megalapozottságát, a Be. előírásai szerint előterjeszthető panasz alapján a büntetőeljárásban kell elbírálni.

A Kúria határozata és jogi indokai

- [29] A felperes felülvizsgálati kérelme az alábbiak szerint érdemben alapos.
- [30] A Kp. 85. § (1) bekezdése értelmében a bíróság a közigazgatási tevékenység jogszerűségét a kereseti kérelem korlátai között vizsgálja. A Kp. 85. § (3) bekezdés b) pontja alapján ugyanakkor a bíróság hivatalból veszi figyelembe a közigazgatási cselekménynek az ügyben nem alkalmazandó jogszabályi rendelkezésre alapítását. E rendelkezésekre figyelemmel a Kúria vizsgálta, hogy a jelen ügyben feltárt tényállásra tekintettel a felperes előállítása gyanúsítottként történő kihallgatás céljából egy már folyamatban lévő büntetőeljárásban az Rtv. 33. § (2) bekezdés b) pontjára alapítható volt-e.
- [31] A rendelkezésre álló periratok alapján megállapítható, hogy a 2020. április 20-án a facebook-on megjelent közlemény nyomán 2020. május 12. napján rendelt el büntetőeljárást a ██████████ Rendőrkapitányság, amely a ██████████ számon indult meg a Btk. 337. § (1) bekezdésbe ütköző rémhírterjesztés büntette miatt. A felperessel szembeni intézkedés lefolytatására 2020. május 13. napján került sor, amikor a rendőrhatalóság munkatársai a felperes lakóhelyén 6 óra 30 perckor megjelentek.
- [32] Az ezen intézkedésekre vonatkozó dokumentumok alapján megállapítható, hogy a nyomozóhatóság ██████████ ügyszámon az ismeretlen tettes ellen indult büntetőügyben 2020. május 12-én a kutatás elrendelésére vonatkozóan határozatot hozott, melyet ██████████ r. őrnagy, bűnügyi osztályvezető írt alá, 2020. május 13-án ██████████

■■■■■ számon a kutatásról és lefoglalásról jegyzőkönyv készült, melyet a nyomozóhatóság részéről szintén ■■■■■ r. őrnagy, mint az eljárás vezetője, ■■■■■ r. százados a nyomozó hatóság tagja és ■■■■■ r. zászlós bűnügyi technikus írt alá. A 2020. május 18-án kelt nyomozás megszüntetésére, illetve a lefoglalás megszüntetésére vonatkozó ■■■■■ számon meghozott határozatokat szintén ■■■■■ r. őrnagy, bűnügyi osztályvezető írta alá. Ezen okiratokból az következik, hogy a rémhírterjesztés büntette miatt ■■■■■ számon megindult büntetőeljárásban a rendőrhatalóság 2020. május 12. napjától kezdődően nyomozati cselekményeket, ezek között pedig a Be. 302-305. §-ában szabályozott „kutatás” és a Be. 308-312. §-ában szabályozott „lefoglalás” vagyont érintő kényszerintézkedéseket hajtott végre, amelyek lefolytatására a Be. 362. § (1) bekezdés 10. pontjában foglaltaknak megfelelően az ezen intézkedést elrendelő határozat alapján került sor, illetőleg az eljárási cselekményről a Be. 360. §-ának megfelelően jegyzőkönyv készült.

- [33] E fenti büntetőeljárásban tett intézkedések közötti időben a rendőrhatalóság ezzel szemben az előállításról készült jelentésében az előállítás jogalapját az Rtv. 33. § (2) bekezdés b) pontjában jelölte meg, annak ellenére, hogy ■■■■■ számú jelentés szerint a felperessel szemben a személyes szabadságot korlátozó intézkedés azért vált szükségessé, „mivel nevezett megalapozottan gyanúsítható azzal, hogy a Facebook nevű közösségi oldalon a ■■■■■ cenzúra mentes csevegő csoportban rémhírterjesztésre alkalmas posztot helyezett el. A fentiek miatt a ■■■■■ Rk. ■■■■■ számon eljárást folytat.”
- [34] Az ügyben eljáró törvényszék – a rendőri jelentésben foglalt jogszabályi hivatkozásoknak kiemelt jelentőséget tulajdonítva – arra a következtetésre jutott, hogy a mivel a jelentésben az előállítás jogalapjaként az Rtv. 33. § (2) bekezdés b) pontja került megjelölésre, a panasz az Rtv. által szabályozott jogorvoslati rendben elbíráható volt. Nem vizsgálta és nem értékelte azt a körülményt, hogy az intézkedéssel egy időben nyomozati cselekmények megvalósítására is sor került, emiatt felmerülhetett, hogy ezen körülményre tekintettel a rendőri előállításra lényegében utasítás alapján került sor.
- [35] A Kúria hangsúlyozza, hogy az Rtv. 33. §-a szerinti szerinti előállításnak vannak kötelező, illetőleg mérlegelésen alapuló esetei. A perbeli időszakban hatályos Rtv. 33. § (1) bekezdése esetén – kivéve a tettenérés és bizonyos esetekben az ország területén való jogellenes tartózkodás eseteit - a helyszínen intézkedő rendőrhatalóság képviselője valamely hatóság vagy bíróság rendelkezése alapján foganatosítja az előállítást, annak végrehajtása az intézkedést elrendelő határozat alapján számára kötelező. Ez esetben az intézkedést végző rendőrnek semmilyen mérlegelési lehetősége nincs, feladata az intézkedéssel érintett személynek az illetékes hatóság (bíróság) elé állítása.
- [36] Ezzel szemben a perbeli időszakban hatályos Rtv. 33. § (2) bekezdése olyan esetekben, amikor nincs az intézkedést elszenvedővel szemben valamely hatóság vagy bíróság előtt eljárás folyamatban, mérlegelheti, hogy az előállítás szükséges-e, annak feltételei fennállnak-e. Az Rtv. 33. § (2) bekezdés b) pontja akként rendelkezik, hogy a rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt, aki bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható. E rendelkezésben szereplő „állíthatja” kifejezésből az következik, hogy ez esetben a helyszínen intézkedő rendőr mérlegelheti, hogy az előállítás (2) bekezdésben írt valamely feltétele fennáll-e és lényegében a helyszínen tapasztaltak alapján dönthet az előállításról, vagy annak mellőzéséről.
- [37] Az Rtv. 33. § (2) bekezdés szerinti előállításra a helyszínen tapasztalt körülmények rendőrhatalóság általi észlelése nyomán kerül sor, akár oly módon, hogy annak az intézkedő rendőr a szemtanúja, akár értesítés alapján érkezik az adott eset helyszínére. Ebben az esetben a helyszínen intézkedő rendőr jogosult arról dönteni, hogy a rendelkezésre álló tények,

körülmények, a helyszínen tett nyilatkozatok és információk alapján milyen intézkedés szükséges, illetőleg több intézkedés lehetősége esetén melyik az, amelyik célszerűbb. Ez esetben az intézkedés jogalapjának, illetőleg az intézkedés lefolytatásának mikéntjével összefüggő jogorvoslat során közigazgatási eljárásban az eljárt rendőri intézkedés jogszerűsége, szakszerűsége és arányossága egyaránt vitatható (pl. [REDACTED]).

- [38] Jelen ügyben lényeges körülmény, hogy a felperessel szembeni intézkedéssel érintett napot megelőző napon büntetőeljárás indult, a büntetőeljárással összefüggésben a nyomozó rendőrhatóság vagyont érintő kényszerintézkedések foganatosításáról döntött, és ezeket a felperes lakóhelyén foganatosította. Ezzel egyidejűleg a kutatás és lefoglalás intézkedést követően a büntetőeljárással összefüggésben azonnal sor került a felperes előállítására, lényegében további nyomozati cselekményként, figyelemmel arra, hogy a felperes előállítására vonatkozó jelentés és a felülvizsgálati kérelemmel érintett határozatok egyaránt arra utaltak, hogy a felperessel szemben a bűncselekmény megalapozott gyanúja fennállt, hiszen a rendőrhatóság a felperest a kihallgatása és gyanúsítás közlése érdekében állította elő.
- [39] Miután a megalapozott gyanú közlése és a felperes gyanúsítottkénti kihallgatása szintén büntetőeljárás során tett cselekménynek, ennek elrendeléséről (akár szóbeli utasítással) szükségképpen a büntetőügyben eljáró nyomozó hatóság döntött, a helyszínen intézkedő rendőrnek lényegében nem volt (nem lehetett) az Rtv. 33. § (2) bekezdésben foglaltak szerinti mérlegelési lehetősége. A büntetőügyben eljáró (nyomozó) rendőrtiszt döntése alapján a helyszínen intézkedő rendőrhatóság képviselőjének a gyanúsítottként történő kihallgatása érdekében a felperest elő kellett állítania. Amennyiben büntetőeljárás keretében végzett nyomozati cselekményekkel egyidejűleg, azokkal összefüggésben mód volna rendészeti jellegű közigazgatási cselekményeket végezni, akkor az a Be. 117. §-ának gyanúsítottkénti előállításához megkövetelt magasabb szintű garanciális követelményeit (megalapozott gyanú) teljesen kiüresítené, másrészt elvonná az ügyészség Be. 26.§ (2) bekezdés b.) pontjában foglalt nyomozó hatóság eljárásának törvényességi ellenőrzésével kapcsolatos feladat- és hatásköreit.
- [40] Az Rtv. szabályozási rendszeréből következik, hogy tettenérés esetén a rendőr kötelezően, ha pedig a feltételezett bűncselekmény már befejeződött, de büntetőeljárás még nem indult, adott esetben épp a büntetőeljárás megindítása céljából az eljáró rendőr mérlegelése alapján kerülhet sor előállításra. A büntetőeljárás megindulását követően a nyomozóhatóság által foganatosított nyomozati cselekmények már büntetőeljárás cselekmények, és nem rendészeti jellegű közigazgatási cselekmények. A büntetőeljárás elrendelését követően a Be. 117. §-ában foglalt garanciális szabályozás alapján előállításnak megalapozott gyanú és nem egyszerű gyanú esetén van helye.
- [41] A Legfelsőbb Bíróság a 2017. december 31. napjáig hatályos közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) és az Rtv. korábban hatályos rendelkezései alapján már vizsgálta az Rtv. szerinti és a büntetőeljárás során tett intézkedésre vonatkozó hatásköri szabályokat, amelynek során elvi élel szögezte le, hogy a közigazgatási bíróság a közigazgatási szervek kizárólag azon cselekményeinek jogszerűségéről foglalhat állást, amelyek közigazgatási természetűek, és az Alaptörvény, valamint más törvény az aktus felülvizsgálatot a hatáskörébe utalja. Ha a rendőri intézkedés célja és tartalma alapján nem minősül közigazgatási cselekménynek, azt – az irányadó jogszabályi rendelkezésekre figyelemmel – a megfelelő jogorvoslati rendben lehet kifogás tárgyává tenni [REDACTED]. E megállapítás annyiban egészítendő ki, hogy ha mindezek ellenére ténylegesen rendészeti intézkedés történik büntetőeljárásban

„krimináltaktikai okokból” a büntetőeljárással összefüggésben, annak keretében, és az intézkedés jogalapja az ilyen esetben egyébként nem alkalmazható Rtv.33.§ (2) bekezdés b) pontja, akkor ez az intézkedés tényszerűen megtörtént, a jogalapjának hiánya az Rtv. szerinti jogorvoslati rendben állapítható meg.

- [42] A Kúria [REDACTED] számú eseti döntésére figyelemmel szükséges megjegyezni, hogy ha valamely személlyel szemben folyamatban van büntetőeljárás (pl. lopás vétsége miatt), de ettől függetlenül egy másik bűncselekmény (pl. kényszerítés) gyanúját észleli az eljáró rendőri szerv, akkor mód van e másik bűncselekmény észlelése esetén – e bűncselekmény kapcsán még meg nem indult büntetőeljárást megelőzően – az Rtv.33.§ (2) bekezdés b) pontja alapján az adott személyt előállítani, amennyiben annak egyéb törvényes feltételei fennállnak.
- [43] A rendelkezésre álló peradatok alapján megállapítható, hogy jelen ügyben az előállítás végrehajtására a megindult büntetőeljárásban több nyomozati cselekménnyel egyidejűleg (azok között), annak mintegy részcselekményeként került sor, ennek figyelembevételével az előállítás az Rtv. 33. § (2) bekezdés b) pontjára nem volt alapítható.
- [44] A Kúria mindezekre figyelemmel azt állapította meg, hogy az ügyben eljáró törvényszék a korábbiakban már hivatkozott Kp. 85. § (3) bekezdés b) pontjában foglalt hivatalbóli vizsgálat ellenére nem észlelte, hogy a hatóság a határozatát az ügyben nem alkalmazandó jogszabályi rendelkezésre alapította, ezért tévesen jutott arra a következtetésre, hogy alperes határozatában jogszerűen fogadta el az intézkedés jogalapja fennállását.
- [45] Mindebből következik, hogy a Kúriának a felülvizsgálati kérelemben megjelölt arányossági kérdéseket az ügyben nem kellett vizsgálnia, mivel az intézkedés jogalapja nem állt fenn, így az intézkedés végrehajtásának módja, minden részcselekménye nemhogy aránytalan, hanem eleve jogellenes volt.
- [46] A Kúria mindezek folytán a törvényszék ítéletét a Kp. 121. § (1) bekezdés b) pontja alapján úgy változtatta meg, hogy az alperes határozatát megsemmisítette, és alperest új eljárás lefolytatására kötelezte.
- [47] Az új eljárásban az elsőfokú hatóságnak jelen ítéletben foglalt jogi álláspont alapján kell a panaszt elbírálnia.

A határozat elvi tartalma

- [48] *Megindult büntetőeljárás során a nyomozás tárgyát képező bűncselekményre tekintettel a nyomozó hatóság által, vagy utasítására foganatosított gyanúsított kihallgatás céljából való előállítás nem közigazgatási, hanem nyomozati cselekmény, ezért annak jogalapjaként az Rtv.33.§ (2) bekezdés b) pontja nem hivatkozható. Nyomozati cselekményekre az Rtv.33.§ (2) b) pontja nem alkalmazható.*

Záró rész

- [49] A Kúria a sikeres felülvizsgálati kérelemmel élő felperes elsőfokú és felülvizsgálati eljárásban felmerült együttes költségét a Kp. 35. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 83. § (1) bekezdése és a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (3) és (5) bekezdése alapján a jogi képviselő kifejtett munkájával arányban állapította meg.
- [50] A tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt együttes kereseti és felülvizsgálati eljárási illetéket – az alperest az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 5. § (1) bekezdés c) pontja alapján megillető személyes illetékmentessége folytán – a Kp. 35. § (1) bekezdése

